

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Update Thermometer seksuele gezondheid | november 2012

Thermometer seksuele gezondheid

*De meest recente gegevens uit de
nationale soa-surveillance bij soa-centra*

Contact: soahiv@rivm.nl

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

november 2012

Update, november 2012

Dit is een update van de halfjaarlijkse thermometer seksuele gezondheid waarin de meest recente gegevens uit de nationale soa-surveillance bij soa-centra (inclusief Sense-data) worden gepresenteerd. De gegevens dienen met enige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd, aangezien het om voorlopige resultaten (t/m juni 2012) gaat.

In de 1^e helft van 2012 zijn 57.911 nieuwe soa-consulten uitgevoerd, een toename van 6% in vergelijking met de 1^e helft van 2011. Vergelijkbaar met voorgaande jaren was 52% (n=30.183) van de bezoekers man (waarvan 38% mannen die seks hebben met mannen (MSM, n=11.573)) en was 47% jonger dan 25 jaar (n=22.949). Vierenzestig procent was autochtone Nederlander, 18% was 1e generatie migrant, 15% was 2e generatie migrant en bij 3% was de etniciteit onbekend. Het overall vindpercentage (tenminste één van de vijf soa: chlamydia, gonorrhoe, infectieuze syfilis, hiv en hepatitis B) was 15,1% in de 1e helft van 2012, een stijging ten opzichte van 2011 (14,6%) en voorgaande jaren. Ruim 98% voldeed aan minimaal één van de gestelde indicatiecriteria (2011: 99%). In 2012 is het testbeleid op de soa-centra aangepast. Cliënten tot 25 jaar die aan geen andere indicatiecriteria voldoen, worden eerst alleen op chlamydia getest. Indien dit positief is, wordt ook op gonorrhoe, syfilis en hiv getest. In de 1e helft van 2012 betrof dit 6.063 jongeren, waarvan er 444 (7,3%) chlamydia positief waren en dus verder getest zijn. Daarnaast behoren personen die niet aan de hoog-risico indicatiecriteria voldoen, maar alleen anoniem getest wilden worden, niet meer tot de doelgroep per 2012. Vanwege deze aanpassingen in de

inclusiecriteria is een trendbreuk ontstaan in 2012. Deze trendbreuk geldt niet voor MSM; dit was en is een criterium voor een volledig soa-consult. Voor de trendbreuk bij heteroseksuele mannen en vrouwen is een herberekening van vindpercentages in eerdere jaren uitgevoerd (door voor eerdere jaren ook de cliënten die alleen aan het criterium jong of anoniem voldeden uit de analyses te laten), om een continue trendvergelijking te kunnen maken. Daarnaast worden de gegevens ook zonder deze herberekening gepresenteerd.

Chlamydia

In de 1^e helft van 2012 werd bij 7.113 bezoekers (↑14% in vergelijking met 1^e helft 2011) chlamydia vastgesteld, waarmee chlamydia de meest voorkomende bacteriële soa blijft. Het percentage positieve testen voor chlamydia is bij zowel MSM, als heteroseksuele mannen en vrouwen gestegen ten opzichte van 2011. De trend in het percentage positieve testen voor chlamydia is bij heteroseksuelen sinds 2007 aan het toenemen. Bij MSM is vanaf 2009 een stijging zichtbaar.

LGV

In de 1^e helft van 2012 is het aantal LGV gevallen sterk gestegen: in heel 2011 werden 70 gevallen gerapporteerd en in de 1^e helft van 2012 waren dit er al 108. Naast het aantal gemelde gevallen, stijgt ook het vindpercentage voor LGV: van de 735 MSM die zijn getest op LGV werd bij 14,7% een LGV-infectie gevonden in 2012; in 2010 en 2011 was dit vindpercentage 5,8%. De gerapporteerde infecties betreft ook in 2012 veelal bekend hiv-positieve MSM.

Gonorrhoe

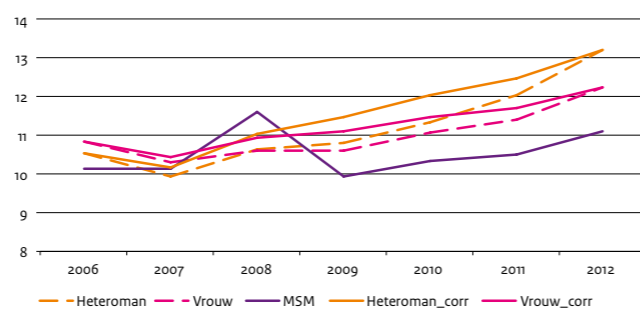
Bij 1.946 bezoekers werd in de 1^e helft van 2012 gonorrhoe vastgesteld (↑11% vergeleken met 1^e helft 2011). Gonorrhoe werd het meest gediagnosticeerd bij MSM (56% van alle gonorrhoe-diagnoses); ook nam het vindpercentage verder toe in 2012: 9,4% van de MSM had een gonorrhoe-infectie (2011: 9,0%, 2010: 8,3%). Bij heteroseksuele mannen en vrouwen is het percentage positieve testen sinds 2008 gestegen naar respectievelijk 2,3% en 2,0% in de 1^e helft van 2012.

Gonokokken resistentie

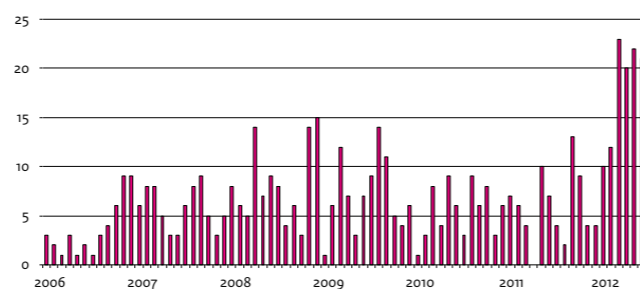
Resultaten uit de GRAS studie laten zien dat de verminderde gevoeligheid tegen cefotaxim in de 1^e helft van 2012 3,4% is (met name bij MSM), een verdere daling ten opzichte van 2011 (4,5%) en 2010 (9,3%). Ceftriaxon (1^e keus therapie) is in 2011 aan het GRAS testpaneel toegevoegd, maar resistentie hiertegen of klinisch falen werd niet gerapporteerd. Monitoring blijft echter van groot belang om resistentie op tijd te detecteren en om behandeladviezen aan te passen indien nodig.

Syfilis

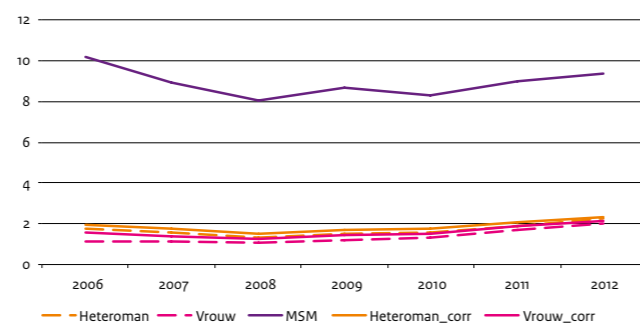
Binnen de soa-centra werden in de 1^e helft van 2012 281 diagnoses van infectieuze syfilis gesteld (↑14% vergeleken met de 1^e helft van 2011). Syfilis wordt voornamelijk gediagnosticeerd bij MSM (91% van alle diagnoses in de 1^e helft 2012); de dalende trend bij MSM in percentage positieve testen die sinds 2006 te zien is, lijkt zich in 2012 te stabiliseren: van 5,5% in 2006 tot 2,2% in 2012. Het percentage positieve testen voor syfilis bij heteroseksuele mannen en vrouwen bleef in 2012 laag en vergelijkbaar met voorgaande jaren (0,1%).

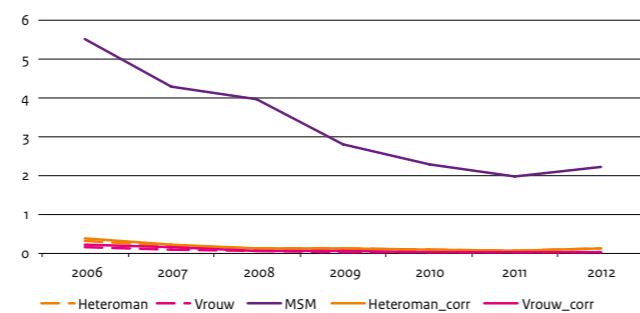
Figuur 1: Percentage positieve chlamydia testen naar geslacht en seksuele voorkeur, 2006-juni 2012. (NB: 'corr' duidt de herberekening aan, waarin bij voorgaande jaren een selectie is toegepast op basis van dezelfde criteria als in 2012)

Figuur 2: Aantal LGV-diagnoses per maand, 2006-juni 2012

Figuur 3: Percentage positieve gonorrhoe testen naar geslacht en seksuele voorkeur, 2006-juni 2012. (NB: 'corr' duidt de herberekening aan, waarin bij voorgaande jaren een selectie is toegepast op basis van dezelfde criteria als in 2012)

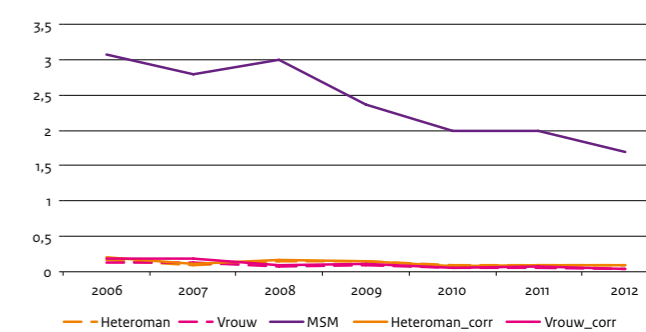
Figuur 4: Percentage positieve syfilis testen naar geslacht en seksuele voorkeur, 2006-juni 2012. (NB: 'corr' duidt de herberekening aan, waarin bij voorgaande jaren een selectie is toegepast op basis van dezelfde criteria als in 2012)

Hiv

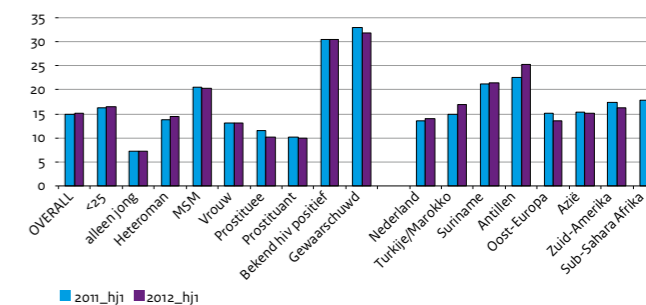
In de 1^e helft van 2012 werden 184 nieuwe hiv-infecties gediagnosticeerd (↓14% vergeleken met de 1^e helft 2011). De meeste nieuwe hiv-diagnoses werden gesteld bij MSM (86%). De lange termijn trend bij MSM laat sinds 2006 een daling zien in het percentage positieve testen; van 3,1% in 2006 naar 1,7% in de 1^e helft van 2012. Bij zowel heteroseksuele mannen als vrouwen bleef het percentage positieve testen in 2012 vergelijkbaar met voorgaande jaren (beide 0,1%).

Vindpercentages naar risicogroep en etniciteit

De vindpercentages voor soa variëren sterk per risicogroep. Net als in de 1e helft van 2011, werd in de 1e helft van 2012 het hoogste vindpercentage gevonden in de groep bekend hiv-positieven; 30% had één of meerdere soa. Ook bij MSM werden veel soa gevonden (20%, 1e helft 2011: 21%), vergeleken met een overall vindpercentage onder soa-centra bezoekers van 15%. Van de etnische groepen hebben Surinamers en Antillianen de hoogste vindpercentages: 21% en 25%.

Figuur 5: Percentage positieve hiv testen naar geslacht en seksuele voorkeur, 2006-juni 2012. (NB: 'corr' duidt de herberekening aan, waarin bij voorgaande jaren een selectie is toegepast op basis van dezelfde criteria als in 2012)

Figuur 6: Vindpercentages per risicogroep en etniciteit, 1^e helft 2012 versus 1^e helft 2011. (NB: voor 2011 is een herberekening gedaan op basis van dezelfde criteria als in 2012)

Gedragsindicatoren

In de 1^e helft van 2012 gaf 73% van de MSM aan 3 of meer partners te hebben gehad in de afgelopen 6 maanden (2011: 72%). Bij heteroseksuele mannen en vrouwen was dit respectievelijk 56% en 37% (2011: 53% en 35%). Zowel bij heteroseksuele mannen, vrouwen en MSM gaf 66% aan geen condoom gebruikt te hebben tijdens het laatste sekscontact met een losse partner (2011: 61%). Net als vorig jaar gaf 8% aan swinger te zijn.

Sense

In de 1^e helft van 2012 zijn 5.710 Sense-consulten uitgevoerd, een afname van 24% in vergelijking met de 1^e helft van 2011. Tachtig procent van de consulten vond plaats bij vrouwen. De mediane leeftijd voor vrouwen was 20 jaar, bij mannen was dit 21. Net als in 2011 was het meest voorkomende gespreksthema bij vrouwen anticonceptie (35%), gevolgd door soa (25%) en bij mannen soa (50%) en seksualiteit (34%).

Figuur 7: Hulpvraag tijdens Sense consulten naar geslacht, 1^e helft 2012 versus 1^e helft 2011